

Dit wetsvoorstel bevat tegenstrijdigheden en ontwerpfouten.

Gelijker speelveld tussen zelfstandigen en werkenden

Dit wordt genoemd als een van de doelen van deze wet. Het introduceren van een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering (aov) voor zelfstandigen leidt juist tot het tegenovergestelde. Werknemers houden hun eigen WIA-vangnet en zelfstandigen moeten onder een afzonderlijke set aan voorwaarden een aov afsluiten. Bovendien wordt het onderscheid tussen zelfstandigen in de inkomstenbelasting en eenmansondernemers vanuit een bv vergroot. Als men daadwerkelijk het verschil tussen beide groepen zou willen dichten, dan zou het logischer zijn om alle werkenden onder een uniform stelsel te plaatsen met een gemeenschappelijke set van spelregels. Zo is er geen onderscheid in verzekeringsplicht meer tussen zelfstandigen onderling en ook niet tussen werknemers en zelfstandigen.

Publiek? Privaat? Maak een keuze!

Het huidige stelsel rondom arbeidsongeschiktheid kent zijn beperkingen. Werknemers kunnen terugvallen op een publieke voorziening, terwijl ondernemers zich privaat moeten verzekeren. Het huidige stelsel kan men zien als een verstoring van marktwerking door overheidsbeleid. Als er één stelsel komt voor alle werkenden, zoals de Commissie Regulering van Werk al in 2020 heeft geadviseerd (zie MvT), bestaat dit onderscheid niet meer. De uitvoerbaarheid wordt daar ook mee verbeterd want die kan dan centraal worden georganiseerd. Dit is bovendien veel efficiënter.

Waarom zelfstandigen zich niet verzekeren?

In de MvT wordt het al genoemd. De belangrijkste twee redenen zijn:

1. De baten wegen niet op tegen de kosten (46%)
2. Ik kan het niet betalen. (32%)

Kortom, het moet een betaalbare verzekering zijn. De huidige premie wordt door ondernemers nog steeds al te hoog ervaren. De premie kan fors omlaag als alle werkenden dit stelsel solidair financieren. Kortom werknemers én zelfstandigen. Een omslagstelsel functioneert beter en efficiënter als de massa van de populatie groot genoeg is. Door alle werkenden onder een stelsel te laten vallen wordt dit bereikt. De daaruit resulterende premie zal fors omlaag kunnen en de voorwaarden van de dekking en uitkering zijn uniform voor alle werkenden. Transparant en eenvoudig!

De bezwaren van ondernemers die het risico zelf kunnen dragen of andersoortige bezwaren hebben, zullen zich eerder schikken als de in te leggen premie betaalbaar en aftrekbaar is.

Ondernemers met zware of gevaarlijke beroepen moeten het ontgelden

Denk aan timmerlui, installateurs, dakdekkers, schilders enz. Juist deze groep moeten we ontzien omdat er een schreeuwend tekort is aan werkenden in bouw & techniek. Deze groep ondernemers kan zich in het huidige bestel privaat niet goed of betaalbaar verzekeren. Ofwel omdat de verzekeraars alleen de "goede" risico's willen accepteren, of omdat deze groep ondernemers er bovengemiddeld veel premie voor moet betalen. Een stelsel voor alle werkenden met een ruime acceptatieplicht kan deze oneerlijkheid wegnemen.

Tot slot

Rek de wachtperiode op van 1 naar 2 jaar. Daarmee sluit dit veel beter aan bij het huidige WIA-stelsel en ook bij de zelfstandigen die zich al via een broodfonds hebben verzekerd. Want die zijn reeds voorzien in een risicoafdekking voor de eerste twee jaar.